

բաւոր է» Անդրկովկասի անկախութեան յայտարարութիւնը, որից յետոյ Ռէուֆ րէյը վճռական կերպով յայտարարեց, որ կովկասեան հանրապետութեան անկախութեան ճանաչումը հնարաւոր կը լինի միայն մի առանձին կէտով Անդրկովկասի և Թիւրքիոյ միջև կնքելիք դաշնագրի մէջ, իսկ նման դաշնագիր կնքելու համար բանակցութիւնները կարող են սկսել այն ժամանակ միայն, երբ անգրկ. պատերազմութիւնը հրաժարւի Բաթումի, Կարսի և Արդահանի սանջակներէ վրա ունեցած յաւակնութիւններէր: Իսկ ինչ որ վերաբերում է Անատոլիայի ժողովուրդների ինքնորոշման և Թիւրքահայաստանի ինքնադրութեան հարցին, այդ Թիւրքական ներքին խնդիր է և չի կարող քննութեան առնել. օսմանեան պատերազմութիւնը թոյլ չի տայ միջամտելու իր ներքին գործերին:

Սրա վրա երկու պատերազմութիւնները որոշեցին դիմել իրենց կառավարութիւններին նոր հրահանգներ ստանալու համար, և բանակցութիւնները մի առ ժամանակ կանգ առին:

Ստեղծած փակուղուց դուրս գալու նպատակով անդրկովկասեան պատերազմութիւնը իր անդամներից մի քանիսին, որոնց մէջ և Քաջագնուհուն, ուղարկեց Թիֆլիս՝ բերանացի զեկուցում տալու և նոր հրահանգներ բերելու համար: Միեւնոյն ժամանակ պատերազմութիւնը հարց յարուցեց, որ նախագահին տրեւն արտակարգ լիազօրութիւններ՝ ազատ և ինքնուրոյն քայլեր անելու համար: Այս պահանջը հիմնաւորում էր նրանով, որ պատերազմութիւնը շատ բազմաճիւղ է, դանդաղաշարժ և դժւարացնում է գործը: Իրօք, պատճառը ուրիշ էր. այդ միջոցով ուղում էին առաջը առնել այն դրութեան, որ Թիւրքերը միշտ իրազեկ էին անգրկ. պատերազմութեան մէջ անցած-դարձածներին, և այդ բացատրում էր նրանով, որ ազրբէջանցի պատերազմները գաղտնի կերպով տեղեկութիւններ էին տանում նրանց: Յետագային յայտնի դարձաւ, որ այդ «արտակարգ լիազօրութիւնները» հարկաւոր են եղել և վրացիների համար:

Սէյմը իր մարտ 13 նիստում քննութեան առաւ Տրապիզոնից բերած տեղեկութիւնները և Չխենկելիին «արտակարգ լիազօրութիւններ» տալու առաջարկը և ընդունեց հետեւեալ բանաձեւը. «Լսելով զեկուցումը Թիւրքիայի հետ վարւող հաշտութեան բանակցութիւնների ընթացքի մասին և կանգնած մնալով իր 1918 թ. փետր. 16 որոշման վրա ի մասին հաշտութեան պայմանների Թիւրքիայի հետ, բայց կամենալով հասնել պատւաւոր հաշտութեան՝ ընդունելի Անդրկովկասի և Թիւրքիայի համար, Սէյմը վճռում է. առ հաշտարար պատերազմութեան նախագահ և Անդրկովկասի արտաքին գործոց նախարար Ա. Ի. Չխենկելիին արտակարգ լիազօրութիւններ՝ ինքնուրոյն կերպով այդ ուղղութեամբ անհրաժեշտ քայլեր անելու համար»:

Այս լիազօրութիւնը անմիջապէս ուղարկեց Տրապիզոն: